

Begrotingsdebat 7-11-2022

Woordvoerder: Margot Kraneveldt

(Gesproken woord geldt)

Voorzitter,

“Als je voor een dubbeltje geboren bent, word je nooit een kwartje”. Een bekend spreekwoord uit vroeger tijden. Na de Tweede Wereldoorlog werd dat gelukkig voor velen anders. We kregen de wederopbouw, we ontzuilden en we legden de basis voor onze verzorgingsstaat. De PvdA heeft daarin als voorvechter voor betere arbeidsomstandigheden en gelijke kansen voor iedereen een belangrijke rol gespeeld. En omdat het werk nooit klaar is, blijven we dat doen.

Die verzorgingsstaat maakte het mede mogelijk dat ik in mijn rode arbeidersfamilie het eerste kwartje kon worden. Ik ging van al mijn neefjes en nichtjes als eerste en enige studeren. Mijn opa was trots dat hij dat nog mocht meemaken. Anno 2022 lijkt dit allemaal overdreven nostalgie. Onze kinderen krijgen het toch beter dan wij? Ieder kind kan toch naar school en gaan studeren als het de capaciteiten heeft? Niemand hoeft toch meer in bittere armoede te leven, of in eenzaamheid, of in de kou?

De PvdA zou die vragen graag allemaal met ja willen beantwoorden. Want wij geloven in de kracht van mensen, in de innovatie van de wetenschap en vooruitgang. Zo zitten wij in de politiek. Maar we zien helaas dat de zekerheden van kortgeleden snel zijn afgebrokkeld.

De klimaatcrisis, de oorlog in Oekraïne en het stikstofprobleem hebben ons vanzelfsprekende warme huisje, lapje vlees en autootje voor de deur op de helling gezet. De prijzen van energie, boodschappen en grondstoffen rijzen de pan uit. Mensen draaien de verwarming wat lager, douchen korter en pakken vaker de fiets. Dat

is voor de meesten van ons niet per se erg. Sterker zelfs, duurzame ontwikkelingen worden zo vaak aangejaagd. Maar als mensen de rekeningen echt niet meer kunnen betalen, dan wordt je bestaanszekerheid onder je voeten weggeslagen. Dat maakt mensen onzeker en soms ook boos. Het wantrouwen richting de overheid neemt toe, het vertrouwen in oplossingen van experts en wetenschappers neemt af.

Dat baart de PvdA Zoetermeer grote zorgen. Voor de PvdA is **bestaanszekerheid** vandaag het kernbegrip van deze begrotingsbehandeling. Als er één ding essentieel is om te kunnen meedoen, is het wel bestaanszekerheid. Bestaanszekerheid is daarom het fundament voor een inclusieve samenleving. De grote vraag is: hoe kunnen wij hier in deze zaal samen onze inwoners helpen de grond onder de voeten weer terug te krijgen, of niet te verliezen? Het gaat inmiddels niet meer alleen om de dubbeltjes die het moeilijk hebben, ook de kwartjes voelen de pijn en de onzekerheid.

Natuurlijk kijken we voor de grote ingrijpende maatregelen naar de landelijke politiek, maar ook hier in Zoetermeer kunnen we dingen doen. Vele gemeenten in het land hebben al extra regelingen getroffen. Dan kan en mag Zoetermeer niet achterblijven.

De PvdA Zoetermeer wil vandaag via een amendement en meerdere moties een aantal concrete voorstellen hiervoor doen.

Allereerst vindt de PvdA dat er een **noodfonds** ingesteld moet worden voor inwoners en organisaties in de stad die acuut in de financiële problemen komen, om daarmee de meest ernstige nood te lenigen. Wat de PvdA betreft gaat daar 2 miljoen in. Een fors bedrag, zeker, maar Zoetermeer kan dat prima lijden. Wij hebben, zo blijkt uit de begroting, een grote solvabiliteit en een zeer hoog weerstandsvermogen. Dat ligt bij vergelijkbare gemeenten op 1.0-1.4, in Zoetermeer is het 1.91! We zijn daarmee een Brave Hendrik, maar ook een Gekke Henkie. Waarom gunnen wij onze inwoners niet

meer ruimte voor eenmalige noodzakelijke uitgaven? We hebben een enorme reserve vrij inzetbaar. Natuurlijk is het prima dat wij op financieel gebied degelijk beleid voeren en geld opsparen voor het ravijn dat mogelijk opdoemt na 2026. Maar als dat ravijn inmiddels is gevuld met mensen die het financieel niet meer konden bolwerken, met verenigingen die de huur niet meer konden betalen, maken we dan uit misplaatste zuinigheid niet meer kapot dan ons lief is? Er is nú actie nodig om onze meest kwetsbare inwoners de winter door te helpen. Laten we dat dan ook doen! Een noodfonds kan daarbij helpen.

Als je wel werk hebt, kun je ook arm zijn. In ons land leven 220.000 werkenden langdurig in armoede. Zij vallen buiten allerlei inkomensregelingen. De SER kwam vorig jaar met een advies om **werken in armoede** aan te pakken en ziet daarin ook voor gemeenten een grote rol weggelegd. Daarom verzoeken wij via een motie het college om onderzoek te doen naar de mogelijkheden om werkende armen beter in beeld te krijgen, te bereiken en te faciliteren, bijvoorbeeld door actievere communicatie en het voorkomen van de armoedeval door flexibelere regelingen.

Bestaanszekerheid begint natuurlijk bij een eerlijk loon voor fatsoenlijk werk. Een **eerlijk minimumloon** is in Europa door onze Agnes Jongerius een stuk dichterbij gebracht, maar daarmee zijn we er nog niet, nu is ons kabinet aan zet. En als gemeente kunnen we daarop druk uitoefenen, en het goede voorbeeld geven. Daarom wil de PvdA dat het college in Den Haag gaat pleiten voor de verhoging van het wettelijk minimumloon naar minstens 14 euro per uur, en bij toekomstige aanbestedingen in te zetten op een toereikend minimumloon voor alle werknemers die voor onze gemeente werken.

En tot slot van onze armoedevoorstellen: **het OV** dreigt voor velen onbetaalbaar te worden. Vaak gaan er stemmen op om voor bepaalde doelgroepen het OV gratis of in ieder geval goedkoper te maken. De vraag is dan altijd of en hoe dat kan en wat dat zou kosten. Wij willen daar graag de discussie over aangaan, maar daarvoor hebben

we wel informatie nodig. Wij verzoeken daarom in een motie het college om de kosten voor verschillende doelgroepen in beeld te brengen.

Voorzitter,

Naast de financiële kant van het leven is ook **betaalbaar, fijn en veilig wonen** een voorwaarde voor een zeker bestaan. Overal staat de woningmarkt onder druk. De PvdA maakt zich zeer grote zorgen over de plannen van dit college om minder sociale woningen bij te bouwen en meer sociale woningen te slopen of te transformeren naar middeldure of dure huur. De plannen om 500 sociale woningen in Meerzicht weg te halen uit de voorraad zorgt niet voor niets voor grote onrust. Want waar kunnen de mensen die daar nu nog wonen straks heen? Waar komen er dan 500 sociale woningen bij? Niet in de Entree, zo liet het college ons onlangs weten. We gaan het daar de 14de uitgebreid over hebben, maar we hebben er absoluut geen vertrouwen in dat dit college gaat zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor onze inwoners. We praten daar graag snel met de nieuwe wethouder over.

Bestaanszekerheid betekent ook zo lang mogelijk gezond blijven. Maar Zoetermeer vergrijst. Als je ouder wordt, is de kans aanzienlijk dat je de ziekte van Alzheimer of een andere vorm van **dementie** krijgt. Zoetermeer heeft hier net als andere gemeenten dus een uitdaging. Mensen met dementie willen graag onderdeel uitmaken van hun omgeving. Mantelzorgers willen de zorg voor hun naaste met dementie zo lang mogelijk volhouden.

De Dementiescan van Alzheimer Nederland verschaft snel inzicht in hoe dementievriendelijk Zoetermeer is én hoe we ervoor kunnen zorgen dat Zoetermeer dementievriendelijker wordt. Wij stellen in een motie voor dat Zoetermeer die scan gaat uitvoeren.

Voorzitter, als het gaat om natuur en milieu kunnen we wel stellen dat de geitenwollensokken-dragende wereldverbetters die in de jaren '70 al zeiden dat we niet verder onze planeet mogen verwoesten, gelijk hebben gekregen. Stikstof, verdwijnende natuur

en biodiversiteit, het is geen ver-van-ons-bed-show meer, maar bittere realiteit. Ook in Zoetermeer kunnen we duurzame dingen doen en de PvdA heeft daar vandaag twee moties voor die daarbij helpen.

Allereerst zijn wij van mening dat **groen het nieuwe goud** is. Onderzoek wijst uit dat veel groen in wijken bijdraagt aan de gezondheid en het welbevinden van onze inwoners, aan klimaatadaptatie, betere waterhuishouding en de biodiversiteit. Een goed uitgangspunt voor vergroening van de stad is de 3-30-300 vuistregel: 3 bomen zichtbaar vanuit elk huis, 30 procent bladerdek in elke buurt en op 300 meter van het dichtstbijzijnde park of een groene ruimte wonen. Wij doen het voorstel om deze norm als benchmark te hanteren, zodat als zich de mogelijkheid voordoet om bestaande wijken te vergroenen, of als nieuwe wijken zoals de Entree worden aangelegd, hier rekening mee gehouden kan worden.

Wat wij daarnaast zien is dat onze inwoners in toenemende mate via internet allerlei zaken bestellen en laten bezorgen. Onlangs waren wij met een aantal collega's op bezoek bij een **pakketbezorg-hub** in Zoetermeer. Een prachtige onderneming, die hartstikke goed bezig is om het wagenpark te verduurzamen.

Waar dit bedrijf tegenaan loopt, is dat er in het Stadshart eigenlijk nergens een behoorlijke laad- en loszone is voor bezorgdiensten. Chauffeurs zijn al diverse keren bekeurd, omdat de normale loszones bezet waren door parkerende bezoekers. Wij willen graag in het Stadshart een **groene laad- en loszone** voor elektrische bezorgauto's en kleine vrachtwagentjes. Daarmee voorzien we in een behoefte en promoten we gelijk een duurzamer wagenpark.

Voorzitter, ik had het aan het begin over dubbeltjes en kwartjes. De PvdA Zoetermeer hoopt dat dit college niet voor een dubbeltje op de eerste rang wil zitten, en dat het kwartje snel valt. Dan heb ik het vooral over **cultuur**. Cultuur verheft, cultuur vermaakt, cultuur leert. Maar wanneer wordt cultuur door de Zoetermeerse politiek nu eens echt omarmd? Wanneer kunnen de culturele en

evenementensector echt ervaren dat wij het waarderen dat zij Zoetermeer levendig maken?

We zijn blij dat de wethouder in de commissie van vorige week aangegeven heeft dat citymarketing gaat helpen bij de promotie van cultuur. Dat hebben de culturele sector, maar ook onze gemeente, hard nodig. We moeten laten zien dat Zoetermeer cultuur waardeert. Het is dan weer ontzettend treurig dat de subsidie aan **Museum De Voorde** wordt gestopt. Bijna triomfantelijk trokken sommige partijen in september de stekker eruit. De PvdA in Zoetermeer vindt het onbegrijpelijk dat ons eigen stadsmuseum na corona niet wat langer de kans krijgt om zich te bewijzen en dat het college maar plek ziet in Zoetermeer voor 1 museum. Zoetermeer wil met van alles graag koploper zijn, maar koploper cultuurbarbaar is niet positief voor je imago als derde stad van Zuid-Holland. Met je citymarketing...

Als dit rigoureuze besluit kenmerkend is voor het cultuur minnende gehalte van dit college, krijgen we nog een drietal magere jaren. Daar zal de PvdA zich tegen blijven verzetten.

We dienen voor op de korte termijn graag de motie '**Gala voor zorgpersoneel**' in. Hiermee hopen we voor het ziekenhuispersoneel een periode van onzekerheid af te sluiten met een mooi muziekgala dat ook in Den Haag al verwezenlijkt is. Een stichting is bezig dat te organiseren, heeft al diverse bekende artiesten gestrikt en als het ze lukt, wil de PvdA graag een bijdrage vanuit de gemeente geven.

Voorzitter, tot slot:

Vanuit de hoek van de marktwerking en de zelfredzaamheid wordt vaak de opvatting gehuldigd dat als je in de problemen zit, je het wel over jezelf zult hebben afgeroepen.

Stelt u zich het beeld van een snelstromende rivier voor, waar iemand in terecht komt, en het lukt deze persoon maar niet om op de oever te komen. Op de kant staan allemaal mensen te roepen: had je

maar moeten leren zwemmen! Maar intussen drijft de drenkeling steeds verder af.

Bestaanszekerheid is veel meer dan een fatsoenlijk inkomen hebben. Het gaat om een fundamenteel gevoel erbij te mogen horen. Als je in die rivier ligt, ervaar je de mensen op oever als heel ver weg. Dat hulpeloze zwemmen put je uit. En dan ga je kopje onder. Laten wij als gemeente niet aan de kant blijven staan, maar laten we bijspringen. En zeggen: hier, deze reddingsboei is voor jou!

Dát wenst de PvdA onze inwoners toe. Dat we als stadsbestuur niet weggijken, maar naar onze inwoners omzien en ze de helpende hand bieden. Juist nu, in deze onzekere tijden.

Laten we daar de komende jaren samen constructief aan werken. Wij wensen het college, alle ambtenaren en onze collega's in de raad daar veel succes bij.